

Αρχαία Ελληνικά Β' Λυκείου

14 Δεκεμβρίου 2025

Ενδεικτικές Απαντήσεις

- A1.** 1. Σ
2. Σ
3. Λ
4. Λ
5. Σ

B1. Οι κατάλογοι των φυλάρχων θεωρούνται, σύμφωνα με τον Μαντίθεο, πολύ πιο αξιόπιστες πηγές από τα σανίδια, και αυτό για συγκεκριμένους λόγους. Οι φύλαρχοι, εκτελώντας εντολή του αθηναϊκού λαού, είχαν την υποχρέωση να καταγράψουν με ακρίβεια όλους όσοι υπηρέτησαν στο ιππικό την περίοδο των Τριάκοντα, για να επιστρέψουν το επίδομα που είχαν λάβει από το δημόσιο ταμείο ως ιππείς. Αν λοιπόν οι φύλαρχοι παραλείψουν κάποιο όνομα ή δηλώσουν κάποιον εσφαλμένα, θα έπρεπε οι ίδιοι να καλύψουν το αντίστοιχο ποσό. Γι' αυτό συνέταξαν τους καταλόγους τους με ιδιαίτερη φροντίδα και υπευθυνότητα. Επιπλέον, επειδή οι κατάλογοι παραδίδονταν στη Βουλή ως επίσημα έγγραφα, απέκλειαν κάθε περιθώριο αλλοίωσής τους.

Συνεπώς, οι κατάλογοι των φυλάρχων ήταν εγκυρότεροι και ασφαλέστεροι από τα σανίδια, γιατί εκείνα ήταν τοποθετημένα σε δημόσιο χώρο, έδιναν τη δυνατότητα σε οποιονδήποτε να σβήσει ή να προσθέσει ονόματα όπως τον συνέφερε. Έτσι, δεν μπορούσαν να θεωρηθούν αξιόπιστα, δεδομένου μάλιστα ότι δεν περιείχαν πολλούς που είχαν όντως υπηρετήσει ως ιππείς επί των Τριάκοντα, ενώ αντίθετα ήταν γραμμένοι σε αυτά αρκετοί που βρίσκονταν τότε στο εξωτερικό, όπως επισημαίνει ο Μαντίθεος στο έκτο κεφάλαιο.

B2. Και στα δύο αποσπάσματα συναντούμε το ίδιο βασικό στοιχείο: την έντονη προσπάθεια των ομιλητών να πείσουν ότι δεν έλαβαν μέρος στις αυθαιρεσίες και στα εγκλήματα των Τριάκοντα. Ο Μαντίθεος επιχειρεί να αποδείξει ότι, ακόμη κι αν είχε υπηρετήσει ως ιππίας κατά την παραμονή του στην Αθήνα, αυτό δεν θα αρκούσε για να θεωρηθεί συνεργός του καθεστώτος, διότι και άλλοι Αθηναίοι, οι οποίοι είχαν υπηρετήσει στο ιππικό, κατόρθωσαν αργότερα, μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας, να αναδειχθούν σε σημαντικά πολιτικά αξιώματα.

Παρόμοια, και στο παράλληλο κείμενο ο κατηγορούμενος υποστηρίζει ότι οι δικαστές πρέπει να εξετάσουν αν με τη συμπεριφορά πραγματικά έβλαψε τους συμπολίτες του και μόνο τότε να τον τιμωρήσουν, όχι όμως να του προσάψουν ενοχή απλώς επειδή έμεινε στην πόλη κατά τη διάρκεια της τυραννίας, αφού ο σκοπός του ήταν να προστατεύσει την οικογένεια και την περιουσία του.

Κατά συνέπεια, στα δύο αυτά κείμενα η κατηγορία της συνεργασίας με το τυραννικό καθεστώς παρουσιάζεται ως ανυπόστατη και αβάσιμη, προϊόν περισσότερο προσωπικής έχθρας και κακοβουλίας των κατηγορών παρά πραγματικής ενοχής των κατηγορουμένων, οι οποίοι εμφανίζονται ως φιλήσυχοι και έντιμοι πολίτες.

B3. 1-γ

2-ζ

3-α

4-η

5-β

B4. 1-α

2-β

3-α

4-α

5-β

Γ1. Θα σου πω, Σιμωνίδη, και ένα άλλο δυσάρεστο πάθημα τυράννων. Αυτοί ξέρουν πολύ καλά και τους σεμνούς και τους σοφούς και τους δίκαιους πολίτες, αλλά αντί να τους εκτιμούν τους φοβούνται· άλλους –τους ανδρείους– μήπως και αποτολμήσουν κάτι για χάρη της ελευθερίας τους, άλλους δε, τους σοφούς, μήπως μηχανευτούν κάτι εναντίον τους και τέλος, τους δίκαιους, μήπως επιθυμήσει ο λαός να τον κυβερνήσουν αυτοί. Όταν όλους αυτούς τους απομακρύνουν από φόβο, ποιοί άλλοι απομένουν για να τους χρησιμοποιήσουν, παρά οι άδικοι, οι ανήθικοι και οι δουλοπρεπείς; Οι άδικοι προσελκύουν την εμπιστοσύνη των τυράννων γιατί δεν φοβούνται ότι αν καμιά φορά ελευθερωθούν οι πολιτείες θα ανατεθεί η εξουσία στους αδίκους αυτούς. Τους ανήθικους τους εμπιστεύονται γιατί δεν ενδιαφέρονται παρά για την παρούσα εξουσία, ενώ τους δουλοπρεπείς τους θέλουν γιατί ούτε για τον εαυτό τους δεν διεκδικούν την ελευθερία. Πιστεύω, λοιπόν, πως και τούτο το πάθημα είναι δυσάρεστο, δηλαδή αυτούς που τους θεωρείς ως χρηστούς άνδρες να μη μπορείς να τους χρησιμοποιήσεις κι αυτούς που δεν εκτιμάς ν' αναγκάζεσαι να τους χρησιμοποιείς. Ακόμα πρέπει ο τύραννος ν' αγαπά την πόλη του, γιατί χωρίς την πολιτεία δεν μπορεί ούτε να υπάρξει, ούτε να ευδαιμονεί. Η τυραννίδα, όμως, αναγκάζει τους τυράννους να κακομεταχειρίζονται και τις ίδιες τους τις πατρίδες.

Μτφρ. Τ. Βουρνάς. 1984.

Γ2. Ο τύραννος, όπως παρουσιάζεται στο απόσπασμα, απομακρύνει τους ενάρετους και ικανούς πολίτες (τους ανδρείους, τους σοφούς και τους δίκαιους) επειδή τους θεωρεί επικίνδυνους για την εξουσία του. Φοβάται μήπως οι ανδρείοι δείξουν τόλμη και επιδιώξουν την ελευθερία, μήπως οι σοφοί επινοήσουν κάποιο σχέδιο εναντίον του, και μήπως οι δίκαιοι τύχουν της εύνοιας του λαού και προταθούν ως ηγέτες. Έτσι, αντί να περιβάλλεται από ανθρώπους με αρετή και κρίση, αναγκάζεται εκ των πραγμάτων να εμπιστευτεί τους άδικους, τους ανήθικους και τους δουλοπρεπείς, οι οποίοι και μόνο πρόθυμοι είναι να τον υπηρετήσουν και δεν αποτελούν καμία απειλή για την εξουσία του.

Γ3. γενόμενοι: γενώμεθα

είναι: έγενόμην

ήγεισθαι: ήγειτο

άνδρας: άνήρ

άναγκάζεσθαι: άναγκαζόμενη

Γ4. πάθημα: Είναι άμεσο αντικείμενο στο ρήμα *έρω*.

τών τυράννων: Είναι γενική υποκειμενική στο *πάθημα*.

διά τόν φόβον: Είναι εμπρόθετος προσδιορισμός της αιτίας στο ρήμα *ύπεξαιρώνται*.

τίνες: Είναι υποκείμενο στο ρήμα *καταλείπονται*.

χρήσθαι: Είναι τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο *άναγκάζεσθαι*.

Τις απαντήσεις επιμελήθηκε η καθηγήτρια

Πετρίδου Βάσω